

Priznanje za življenjsko delo na področju raziskovanja vzgoje in izobraževanja za leto 2020:**zasl. prof. dr. Ljubica Marjanovič Umek**

Oddelek za psihologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Zasl. prof. dr. Ljubica Marjanovič Umek prejme priznanje za življenjsko delo na področju raziskovanja vzgoje in izobraževanja na podlagi njenih izjemnih dosežkov na znanstveno-raziskovalnem področju, prispevkov k promociji raziskovanja vzgoje in izobraževanja v širši strokovni javnosti ter mednarodnega sodelovanja, strokovne in širše družbene dejavnosti. V Sloveniji in v tujini je ugledna ter uveljavljena raziskovalka z nadpovprečnimi rezultati na področju psihologije, še posebej prenosa razvojno-psiholoških spoznanj v vzgojno-izobraževalno prakso, kar dokazuje tudi njeno dokumentirano znanstvena-raziskovalno in strokovno delo.

Rdeča nit njenega znanstveno-raziskovalnega dela je razvoj otrok v različnih socio-kulturnih kontekstih, še posebej v vzgojno-izobraževalnem (vrtec in šola) in družinskem okolju. Podariti velja njen velik doprinos k sistemski in vsebinski prenovi slovenskih vrtcev in konceptualizaciji devetletne osnovne šole ter šolanja otrok s posebnimi potrebami. V tem pogledu je še posebej zaslužna za poudarjanje sodobnih pogledov na razvoj in učenje otrok ter spoštovanja otrokovih pravic v kontekstu kakovostne vzgoje in izobraževanja. Tudi po njeni zaslugi je na novo konceptualiziran kurikulum javnega vrtca na ravni svetovnih razvitih držav in visoko kakovosten. Vodila je projekt oblikovanja koncepta ocenjevanja in zagotavljanja kakovosti slovenskih vrtcev, kar je dokumentirano v več znanstvenih monografijah (npr. Pogled v vrtec, Sodoben vrtec: možnosti za otrokov razvoj in zgodnje učenje).

Njena znanstvena in strokovna bibliografija je izredno obsežna, bogata ter raznolika. Članek, ki ga je v soavtorstvu objavila v odmevni mednarodni reviji *British Journal of Developmental Psychology*, je bil izbran za izjemni znanstveni dosežek slovenske znanosti za leto 2012. Pri raziskovalnem delu ves čas sledi načelu med-disciplinarnosti in razvojno psihologijo uspešno povezuje z drugimi znanstvenimi področji, še posebej pedagogiko, sociologijo in jezikoslovjem.

V svoji karieri stalno pomembno prispeva k promociji raziskovanja vzgoje in izobraževanja v širši strokovni javnosti. Objavila je mnoge strokovne in poljudne članke, kot vabljen predavateljica je sodelovala na številnih strokovnih konferencah na področju vzgoje in izobraževanja. Svoje znanstvenoraziskovalne ugotovitve posreduje na predavanjih za strokovne delavce in starše v vrtcih ter v obliki številnih radijskih in televizijskih nastopov (npr. intervjuji, okrogle mize). Posebej je potrebno izpostaviti njeno izjemno delo na področju razvoja več slovenskih izvirnih razvojno-psiholoških diagnostičnih pripomočkov, ki strokovnjakom v vzgojno-izobraževalni in klinični praksi predstavljajo pomembno orodje pri zgodnjem diagnosticiranju razvojnih težav ter načrtovanju ustreznih in pravočasnih intervencij tudi v okviru vrtca in šole. Kot uveljavljena raziskovalka in strokovnjakinja je bila povabljen k razvojnemu delu na različna ministrstva RS, imenovana v različne strokovne svete, komisije na ravni RS, med drugim dvakrat v Znanstvenoraziskovalni svet za Družboslovje pri ARRS. Strokovno je delovala tudi v različnih strokovnih društvih in civilnih združenjih. Njeno znanstveno-raziskovalno in strokovno delo na področju psihologije v vzgoji in izobraževanju pa je močno vpeto tudi v mednarodni prostor.